

8.11.2017

Yhteinen tiedon hallinta -kärkihanke

Yhteinen tiedon hallinta -hankkeen projektiryhmän kokous

Aika 25.10.2017, klo 10.00–12.00

Paikka VM (Mariankatu 9), nh Pullonkaula / etäyhteys*
**kokouksen etäyhteystiedot kalenterikutsussa*

Osallistujat

Riitta Autere, pj.	VM, neuvotteleva virkamies
Anne Kauhanen-Simanainen, varapj.	VM, neuvotteleva virkamies
Suvi Remes	VM, erityisasiantuntija
Leena Raittinen	VM, erityisasiantuntija
Kimmo Mäkinen	VM, kehittämisspäälikkö; ESTE
Eero Konttaniemi	VRK, kehityspäälikkö; klo 10.40 alkaen
Taru Rastas	LVM, viestintäneuvos; klo 11 saakka
Elisa Kettunen	Kuntaliitto, erityisasiantuntija; klo 10.40 saakka
Matias Frosterus	Kansalliskirjasto, tietojärjestelmäpäälikkö
Juha Mykkänen	THL, kehittämisspäälikkö; ESTE
Heikki Siltala	THL, IT-kehittämisspäälikkö (varahenkilö); ESTE
Minna Rintala	Vero, ylitarkastaja; etänä
Dea Crichton-Turley	TEM, neuvotteleva virkamies; klo 10.15 alkaen
Taina Nurmela	Helsingin kaupunki; projektipäälikkö
Jaana Nevalainen	VRK, hankepäälikkö; ESTE

Vierailija

Marko Latvanen VRK, asiantuntija, klo 11.40 saakka

1 Kokouksen avaus

Kokouksen avaus

- Puheenjohtaja avasi kokouksen.

Edellisen kokouksen muistion (liite 1) hyväksyminen.

- Muistio hyväksyttiin.

2 Taloustietojen yhteentoimivuus, tilannekatsaus (YTI-TP4)

Ajankohtaisia teemoja keskustelussa.

Liite 2.

Esittelijä: Leena Raittinen

Raittinen kävi käpi kattavan esittelyaineiston työpaketin työstä; materiaalia on soveltuvin osin päivitetty edellisestä kokouksesta. Määrittelyjen JHS-työn on käynnissä ja etenee suunnilleen aikataulussa. Työryhmien työn tueksi suunniteltu ns. metaeditorin rooli, esimerkiksi sanastotyön osaja, ei toteutunut ja se näkyy jonkin verran määrittysten laadussa. Tilanne koetaan haastavana nykyisen ja uusien toimintamallien murrosvaiheessa. Taloustiedon luokituksia on rakennettu exceliin ja tavoite on, että ne voidaan kohtuullisella työmäärällä myöhemmin viedä sanastoeditoriin ylläpitoon. Välineistön kehitysprojektia taloustiedon tarpeisiin tarkennetaan ja tavoitteita kirkastetaan edelleen. Osaa Kuntatieto-ohjelmassa luoduista suosituksista päivitetään Maakuntatieto-ohjelmassa, mutta osaa ei. Määrittysten ylläpitoon suunniteltu ryhmä on asetettu kesäkuussa 2017 ja se aloittaa toimintansa marraskuussa; toimikausi on 2019 loppuun osana Kuntatieto-ohjelman jälkeisen ajan toimeenpanoa. Ryhmässä on taloustiedon sisältöasiantuntijoita. JHS-ryhmille on järjestetty mm. sanastotyön koulutusta ja pyritty selkiyttämään semanttisen yhteentoimivuuden tarpeita ja vaatimuksia tiedon hallinnassa ja määrittelytyölle. Toimijaroolien selkeyttämistä tarvittaisiin; tähän kokonaisuuteen liittyy myös Valtionkonttorin taloustiedon tietopalvelu.

Kommenteissa tuotiin esiin, että osaaminen on ylipäättään tässä haaste ja sitä pitäisi saada levitettyä edelleen. Työllä on liitos Taltio-hankkeeseen ja Rastas välitti kutsun 3.11. pidettävään hankkeen seminaariin. Taloustiedon ympärille on muodostumassa Nordic Smart Government pohjoismaisella tasolla, ja siinä pohjalla Taltio-hankkeessa luotu tietomalli. Vuoden 2017 aikana on esiselvitetty ja PRH ottanut vetovastuuta. Tässä olisi syytä katsoa työtä yhteen yrityspuolen kanssa. Huolena esitettiin, että Kuntatieto-ohjelman määrittelyssä olisi kyllä parannettavaa ja kansalliset opit pitäisi ottaa käyttöön; esimerkiksi Verohallinnossa Palkkasaston laatiminen aloitettiin hyvissä ajoin ennen varsinaista IT-toteutusta ja silti käsitteiden perkaaminen kesti liian kauan. Tähän pitää saada se systeeminen muutos aikaan. JHS-työhönkin nimetään oman työn oheen ja olisi syytä miettiä osaamistarpeet ryhmää kootessa. Välineistöön ja sen kehitysaikatauluun liittyen korjattiin esitettyjä asiavirheitä, sillä välineistö on elokuussa hyväksytyn suunnitelman mukaisesti tulossa käyttöön myös koodistoeditorin osalta tammikuussa; viestinnässä on kuitenkin syytä huomata, että toiminnallisuudet eivät täytä kaikkia taloustiedon mallintamisen tarpeita, joiden toteutusta siis vasta projektoidaan.

Keskustelun ytimeksi muodostui kysymys siitä, että jos ei ole osaamista, niin kuka sen resurssoi. Kyseisen työpaketin osalta todettiin, että resurssointia voitaisiin miettiä, jos olisi konkreettinen suunnitelma sen tarpeesta, kohdentamisesta ja aikajänteestä.

3 Kuntatieto-ohjelman taloustietojen automatisoinnin koulutusohjelma, YTI-osallisuus (YTI-TP 4)

Kuntatieto-ohjelmassa toteutetaan taloustietojen automatisoinnin koulutusohjelma. YTI-hankkeelta on pyydetty alustusta tietojen yhteentoimivuuden näkökulmalla koulutusohjelman info-tilaisuuksiin sekä suunnittelu- ja toteutusapua itse koulutusohjelmaan.

Liite 3.

Esittelijä: Leena Raittinen

Raittinen kertoi Kuntatieto-ohjelman ja Maakunta- ja sote-uudistuksen toimeenpanoon liittyvästä koulutuskokonaisuudesta, johon on pyydetty YTI-hankkeen panosta tiedon yhteentoimivuuden näkökulmalla. Syksyllä 2017 järjestetään kaksi info-tilaisuutta, joissa annetaan ajankohtaista tietoa tulevista muutoksista, ja itse koulutukset käynnistyvät keväällä 2018 ja jatkuvat suunnitelman mukaan 2020 saakka. Näiden varsinaisten koulutusten sisällöt ja vetovastuu suunnittelemaan.

4 Yhteentoimivuustyön koulutus- ja jalkauttamistoimet (YTI-TP2)

Käydään läpi alustavia näkemyksiä laajemmin yhteentoimivuustyön jalkauttamiseen ja sen vaatimiin koulutuksellisiin toimenpiteisiin liittyen sekä keskustelua mm. aikataulusta.

Liite 4.

Esittelijä: Marko Latvanen

Latvanen oli koonnut kattavan esityksen ja alustavan rungon aiheesta. Koulutus on suunniteltu jaettavan kahteen tyyppiin, josta yleistason esittelevä ja ymmärtyvä on tarkoitettu johdolle ja konkreettisempi täsmäkoulutus asiantuntijatasen käyttäjäryhmille. Sisällöllisesti tarvitaan sekä yhteentoimivuuden käsitteellistä ja hyötyjen avaamista että menetelmällistä ja välineistön käytön koulutusta. Lisäksi on muun muassa Palvelutietovarannon kokemuksia hyödyntäen pohdittu hyviä käytänteitä koulutuksellisen tiedon jakamiseen. Kyseessä on mittava hallinnon toimintatapojen muutos, joka vaatii tukea toimijoille. Tässä tulisi huomata, että tarve myös jatkuvan palvelun vaiheeseen siirryttäessä; spesifit käytännön ongelmat eivät ole koulutuksellinen kysymys vaan niiden ratkaisuun tarvitaan tukitoimintoja ja niihin resursseja.

Keskustelussa tuotiin esiin, että hyötyjä pitää nostaa keskusteluun, sekä hyvän hallinnon näkökulmasta että taloudelliset hyödyt. Koulutusmenetelmänä toivottiin videokoulutusta Youtube-jakelulla, sillä sellainen mahdollistaa asiaan palaamisen silloin, kun itselle sopii ja on tarve. On hyvä selittää muutos nykyhetken toimintatapojen ja tulevan välillä. Muistutettiin, että kokonaisuuden vuoksi tulee ottaa huomioon myös kuvaileva sanastotyö, jota koordinoi tällä hetkellä Kansalliskirjasto. Remes totesi, että jatkuvan palvelun tukiasiat liittyvät suunniteltavaan organisoitumismalliin. Mietittäessä vertaistukea, Remes toi esiin, että keskustelussa on yhteistapaaminen Avoin tiede ja tutkimus -hankkeen toimijoiden kanssa ja että myös siitä voi saada ajatuksia koulutuksellisiin kysymyksiin, sillä hankkeessa hyödynnetty välineistöä ja rakennettu osaltaan semanttista yhteentoimivuutta. Raittinen oli huolissaan Kuntatieto-ohjelman tarvitsemasta tuesta; asiaan todettiin, että kyse on vuoden 2018 resurssisuunnittelusta ja VRK:lle menevän määräyksen sisällöstä. Lisäksi on ns. muna-kana-ilmiö siinä, että täsmäkoulutusta ei voi olla olemassa ennen kuin editorit ovat olemassa riittävällä kypsyystasolla. Toisaalta yleiskoulutusta ei kannata viedä ajallisesti liian kauas välineistön koulutuksesta ja onhan työ oikeastaan vähintään tulevastakin viestimisellä alkanut, joten tarve näille materiaaleille on suuri.

Koulutusasioista toivottiin infoa 23.1. tilaisuuteen. Muutenkin siellä olisi hyvä painottaa systeemistä muutosta, jota tässä ollaan toteuttamassa. Tiedon yhteentoimivuudella on suora liitos alustatalouteen ja sen kasvuedellytyksiin sekä tekoälyponnistuksiin. Tarvitaan ymmärtyämistä, sitouttamista, perusteluja miksi kysymykseen sekä aikajänne. Asioiden käsittely omassa ympäristössään on se perinteinen ongelma, tapauksen määrittely tapauksen omin ehdoin; tässä pitää visioida miten se oma toiminta sovitetaan tähän ”fully digital” -konseptiin. Muutenkin olisi tarve spin-off-koulutukselle ”mitä on digitalisaatio”, kuten järjestetään tietosuojasta. Tässä on kyse siitä, miten tiedolle ja tiedolla luodaan lisäarvoa ja miten sen käyttöä lisätään. Tammikuun tilaisuuteen toivotaan tätä asioiden yhteenkytkemistä.

5 Yhteinen tiedon organisoitumis- ja hallintamalli, keskustelu ja vaiheistus (YTI-TP5)

Käydään läpi valmistelun tilanne.

Liitepaketti 5.

Esittelijä: Suvi Remes

Asialistan kohtaa ei ehditty käsitellä.

6 Suomen tekoälyaika -väliaikaraportti, YTI-hankkeen toimenpide-ehdotus (YTI-TP2)

Tekoälytyöryhmän väliraportti julkaistaan 23.10. DigiNYT-sihteeristö on työstänyt sisältöä erityisesti julkisen hallinnon näkökulman osalta. Keskustellaan YTI-hankkeen toimenpide-ehdotuksesta, sen ajoituksesta ja muista toteutukseen liittyvistä seikoista.

Liitepaketti 6.

Päätösesitys: Projektiryhmä puoltaa selvityksen toteuttamista.

Esittelijä: Suvi Remes

Kokousaikataulullisista syistä johtuen käsitelty asialistalla kohdan 7 jälkeen.

Remes kävi lyhyesti läpi taustan sekä kalvojen sisällön ehdotuksesta. Keskustelussa todettiin, että tiedon yhteentoimivuudessa ja siihen liittyvässä linkitettyssä datassa on luonteva ja myös historiallinen linkitys tekoälyyn. Tuotiin esiin, että raporttiluonnoksessa on huolestuttavankin vähän käsitelty juuri tiedon näkökulmaa ja toisaalta kielikysymyksiä, jotka ovat suomen osalta selkeä heikkous sen vaikeuden vuoksi; jos näitä voidaan YTI-hankkeen työllä ja panostuksella paikata, se on syytä tehdä. Tässä on sitä aiemmin keskusteltua ”isoa kuvaa”, johon yhteinen tiedon hallinta kiinnittyy ja se on hyvä huomata ja tuoda esiin, esimerkiksi 23.1. seminaarissa.

Päätös: Projektiryhmä puoltaa selvityksen toteuttamista. Selvityksessä tulee painottaa tutkimuksellista otetta ja näkökulmaa.

7 Tiedon jakeluratkaisu – Kansallisen palveluväylän viitearkkitehtuurin päivitys (YTI-TP3)

Keskustellaan työkokonaisuudesta.

Liite 7.

Päätösesitys: Projektiryhmä puoltaa etenemissuunnitelmaa.

Esittelijä: Eero Konttaniemi

Kokousaikataulullisista syistä johtuen käsitelty asialistalla kohdan 4 jälkeen.

Konttaniemi kävi läpi suunnitellun työkokonaisuuden massasiirroista Kansallisen palveluväylän toiminnallisuutena. Käytännössä kyse on teknisestä proof-of-concept-tyyppisestä toteutuksesta, jossa tuotetaan sovitin tiedonsiirtoon väylän yli. Suunniteltu työmäärä jää muutamaan viikkoon eikä vaadi esimerkiksi suurempia muutoksia itse väylään; soveltuu myös käyttötapauksiin, joissa X-road-teknologia este. Vuodelle 2018 tavoitellaan lisää pilotteja hyödyntämään toteutusta ja tuotteistamista saatujen kokemusten perusteella. Viestinnällisesti selkeytetään sidosryhmille perustiedonsiirtojen ja massasiirtojen eroa ja päivitetään vastaavasti väylän viitearkkitehtuuri.

Päätös: Projektiryhmä hyväksyi suunnitelman ja puoltaa etenemistä.

8 Hankkeen viestintä, sivustot

Hankkeen ulkoinen viestintä keskitetään vm.fi-sivustolle. Käydään läpi hankkeen käytettävissä olevat työtilat ja sivustot.

Liitepaketti 8.

Päätösesitys: Projektiryhmä hyväksyy hanketason päivitetyn viestintäsuunnitelman.

Esittelijä: Suvi Remes

Asialistan kohtaa ei ehditty käsitellä.

9 Muut ajankohtaiset asiat

Tiedoksi:

- *Asiakas keskiössä myös tiedon hallinnassa – omadataa julkisessa hallinnossa* -työpajasarja: <http://vm.fi/yti-toimii>; näkökulma omadata-näkökulman ymmärrettäväksi tekemisessä ja säädösympäristössä.
- Omadata julkisessa hallinnossa arkkitehtuuri-työpajat etenevät, VRK koordinoi ja fasilitoi työtä.

- YTI-hankkeen puheenvuoro HELDIG Digital Humanities Summit 2017 - konferenssissa 18.10.2017, <https://www.helsinki.fi/en/helsinki-centre-for-digital-humanities/heldig-digital-humanities-summit-2017>

Asialistan kohtaa ei ehditty käsitellä.

10 Seuraava kokous

Todettiin, että seuraava kokous pidetään aiemmin aikataulutetun mukaisesti ke 22.11.2017 klo 10-12.

Puheenjohtaja muistutti alustajia esitysten aikaraameista, jotta asialistalla olevat asiat ehditään jatkossa käydä läpi.

Aiheita voi lisätä VYVI-työtilan dokumenttiin: Pöytäkirjat >> Projektiryhmän materiaalit >> Projektiryhmä kokousmateriaalit >> 2017 >> YTI kokousteemat

11 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 12.

Liitteet (VYVI-työtila)	Liite 1: Edellisen kokouksen muistio
	Liite 2: Taloustietojen yhteentoimivuus, tilannekatsaus
	Liite 3: Kuntatieto-ohjelman taloustietojen automatisoinnin koulutusohjelman suunnitelma
	Liite 4: Yhteentoimivuustyön koulutus- ja jalkauttamistoimet
	Liite 5a: Yhteinen tiedon organisointi- ja hallintamalli, v0.1; ei käsitelty
	Liite 5b: Oheiskalvot; ei käsitelty
	Liite 5c: Tiedonhallinnan lainsäädännön kehittämislinjaukset, ei käsitelty
	Liite 6a: Tekoälytyöryhmän väliraportti (luonnos)
	Liite 6b: Alustava työsuunnitelma -kalvot
	Liite 7: Alustava työsuunnitelma -kalvot
	Liite 8a: Viestintäsuunnitelma (hankesuunnitelman liite 6); ei käsitelty
	Liite 8b: Viestintäkanavat, koontikalvo; ei käsitelty

(Tiedostopolku: Pöytäkirjat >> Projektiryhmän materiaalit >> Projektiryhmän kokousmateriaalit tai Hankemateriaalit)

<https://vyvi-some3.vyv.fi/vm/yti> (VM:n sisäinen osoite)

<https://vyvi-some3.vy-verkko.fi/vm/yti/> (VM:n ulkoinen osoite)